

1. ปัจจัยความเสี่ยง

2.8 ความเสี่ยงจากคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสภาพ และการแปรรูปของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2549 มูลนิธิเพื่อผู้บริโภคและพวกรวม 5 คน (ผู้ฟ้องคดี) ได้ยื่นฟ้องนายรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) ต่อศาลปกครองสูงสุด ขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนพระราชกฤษฎีกาสองฉบับที่ตราขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 (พรบ. ทุนรัฐวิสาหกิจฯ) ในกระบวนการแปลงสภาพจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เป็นบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.) ซึ่งประกอบด้วยพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2544 และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลาขกเลิกกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544 โดยยกประเด็นต่างๆ อาทิเช่น

- กระบวนการตราพระราชกฤษฎีกาไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนและเนื้อหาขัดต่อบทบัญญัติแห่ง พรบ. ทุนรัฐวิสาหกิจฯ และไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (รัฐธรรมนูญ)
- การตราพระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับมีผลทำให้มีการ โอน ที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไปให้ ปตท. ที่มีฐานะเป็นเอกชน ทำให้ ปตท. ได้รับเอกสิทธิ์เหนือเอกชนทั่วไป
- การที่ ปตท. ได้รับโอนอำนาจมหาชนของรัฐ ได้แก่ อำนาจเวนคืนที่ดิน อำนาจประกาศเขตและรอนสิทธิเหนือพื้นดินของเอกชนไม่สอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญ

ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2549 ให้รับคำฟ้องดังกล่าวไว้พิจารณา และได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2549 กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดียื่นคำให้การแก้คำฟ้องภายใน 30 (สามสิบ) วัน

แม้ว่า ปตท. เชื่อว่าการแปลงสภาพของ ปตท. เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ที่กำหนดในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่ ปตท. ไม่อาจทราบผลทางกฎหมายที่ชัดเจนในกรณีศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้เพิกถอนพระราชกฤษฎีกาสองฉบับใดฉบับหนึ่งหรือทั้งสองฉบับ หรือจะทำให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ และผลของคำพิพากษาจะมีผลกระทบในทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสถานะของ ปตท. หรือไม่อย่างไร

อนึ่ง หากผลของคำพิพากษาออกมาในทางลบกับ ปตท. กล่าวคือ ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้เพิกถอนพระราชกฤษฎีกาทั้ง 2 ฉบับนั้น จะมีผลทำให้สถานะของ ปตท. กลับไปเป็นการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ในส่วนภาระผูกพันตามสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวกับหุ้นกู้ระหว่าง ปตท. และผู้ถือหุ้นกู้หรือนิติบุคคลอื่น ๆ นั้นอาจเปลี่ยนแปลงเพียงแก่สถานะของผู้ถือหุ้นผู้ กล่าวคือ คู่สัญญาซึ่งแต่เดิมคือ ปตท. จะกลายเป็นการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ส่วนภาระผูกพันตามสัญญาในส่วนอื่นอาจยังคงไม่เปลี่ยนแปลง โดยพิจารณาเทียบเคียงกับบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 208/2549 เรื่องการดำเนินการตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่เพิกถอนพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการแปลงสภาพการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นบริษัท กฟผ. จำกัด (มหาชน) (บมจ. กฟผ.) นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นที่ พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511 ไม่เคยถูกยกเลิกไปและการจดทะเบียนจัดตั้ง บมจ. กฟผ. เสียไป ทำให้ บมจ. กฟผ. ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมาตั้งแต่ต้นและกลับคืนสู่สถานะของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเสมือนไม่เคยมีการจัดตั้ง บมจ. กฟผ. เลย นิติกรรมสัญญาและธุรกรรมต่างๆ ที่ บมจ. กฟผ. กระทำไปถือได้ว่าเป็นการกระทำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บรรดา กิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่โอนไปยัง บมจ. กฟผ. หรือที่ตกเป็นของกระทรวงการคลังจึงถือได้ว่าไม่เคยเกิดขึ้น